

Připravované úpravy zákona o sociálních službách a sociální bydlení

**Mgr. Veronika Burešová
Mgr. Jitka Modlitbová
odbor sociálních služeb, sociální
práce a sociálního bydlení
MPSV**

Novela zákona o sociálních službách

Prezentace obsahuje návrhy na novelu aktuální k datu konference. Text novely bude v roce 2016 procházet legislativním procesem a je možné, že se některé části budou ještě měnit.

Cíle a základní idea novely

- Zpřehlednění a zjednodušení systému sociálních služeb
- Specifikace určitých ustanovení tak, aby neumožňovala dvojí výklad
- Srozumitelnost nabídky sociálních služeb pro veřejnost
- Zpřesnění kompetencí úřadů v působnosti při zajišťování sociálních služeb a při výkonu činností sociální práce

Témata novely

- Změna druhů sociálních služeb
- Úprava pojetí kvality, povinností poskytovatelů a inspekcí
- Úprava registračních podmínek
- Odborná způsobilost pro výkon povolání v sociálních službách
- Zpřesnění působnosti úřadů při zajišťování sociálních služeb
- Sjednocením nástrojů a způsobů financování a plánování sociálních služeb

Změny v oblasti registrace

- Vydávání registrací na dobu určitou
- Zahrnutí personálního a materiálně technického standardu (MTS) do registračních podmínek
- Registrace podle místa poskytování, nikoliv sídla poskytovatele

Obnova registrace

- První registrace vydaná na dva roky
- Během této doby proběhne kontrola registračních podmínek krajským úřadem
- Na základě této kontroly bude vydáno rozhodnutí o obnově registrace na 5 let
- Po uplynutí tohoto období musí poskytovatel podat žádost o obnovu registrace
- Následně bude vydáno rozhodnutí o obnově registrace opět na 5 let

Nové pojetí kvality

- Nové povinnosti budou zpracovány v obecném znění
 - Budou závazné ve znění dílčích kritérií standardů kvality
- Kvalita je o procesu poskytování sociální služby s důrazem na dodržování lidských práv
- Povinnosti a kritéria jsou v 5 oblastech:
 - Garance služby
 - Proces poskytování sociálních služeb
 - Lidskoprávní oblast
 - Vedení dokumentace
 - Spolupráce

Změna druhů sociálních služeb

- Azylové domy – od 26 let věku
- Domov
 - Sloučení domova pro seniory a domova se zvláštním režimem
 - Odlišení v registru
 - Nové činnosti
 - Psychosociální podpora při umírání
 - Pastorační a duchovní péče
- Nízkoprahové centrum
 - Sloučení nocleháren a nízkoprahových denních center

Změna druhů sociálních služeb

- Služba pro rodinu
 - Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
 - Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
 - Azylový dům pro rodiny
 - Manželské a rodinné poradenství
 - Domy na půl cesty
 - Vybraná zařízení SPOD

Sociální práce

- Podpora dostupnosti sociální práce ukotvením ustanovení jejího výkonu na obcích s pověřenými obecními úřady a újezdními úřady
- Zvyšování odbornosti a podpory sociálních pracovníků prostřednictvím supervize (12 hodin za rok)
- Ukotvení pojmu sociální pracovník – sociální kurátor
- Rozšíření činností sociální práce

Účinnost změn

- Účinnost novely plánována na polovinu roku 2017
- Pro nové sociální služby platí všechny změny okamžitě
- Pro stávající sociální služby je odložena účinnost o dva roky v oblasti druhů služeb a registrace
- U některých oblastí materiálně technického standardu je účinnost odložena o cca 14 let

SOUČASNÁ SITUACE V OBLASTI SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ

Současná situace v oblasti sociálního bydlení

- Konceptci připravilo MPSV jako hlavní gestor, spolugestorem MMR a ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu.
- **12. října 2015 byla Koncepce sociálního bydlení ČR 2015 – 2025 s RIA schválena vládou.**
- Zákon o sociálním bydlení je v gesci MPSV, ve spolugesci ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu.
Termín přeložení vládě: červen 2016.
- Předpokládaná účinnost zákona v průběhu 2017.

S kým MPSV jedná při přípravě zákona

- **Zákon je konzultován s klíčovými aktéry, proběhly již desítky jednání a další se chystají.**
- **Ministerské resorty:** Ministerstvo pro místní rozvoj, Úřad vlády, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo financí, Ministerstvo vnitra
- **Obce a kraje:** Svaz měst a obcí, Sdružení místní samospráv, Asociace krajů
- **Český statistický úřad**
- **Neziskové organizace:** Platforma pro sociální bydlení, Lumos, Centrom
- **Rada vlády pro lidská práva, Rada vlády pro záležitosti romské menšiny**

Proč Koncepce sociálního bydlení a zákon o sociálním bydlení

- Nejednotnost výkladů a realizace sociálního bydlení
- Neexistence jednotného systému sociálního bydlení
- Vysoké náklady na bydlení; nájemné a platby za služby
- Nedostatek volných a dostupných nájemních bytů
- Rostoucí počet osob bez domova nebo osob ohrožených ztrátou bydlení.

Proč Koncepce sociálního bydlení a zákon o sociálním bydlení

- Rezidenční segregace, rozšiřování sociálně vyloučených lokalit (studie MPSV Analýza sociálně vyloučených lokalit, květen 2015)
- Nedostatečná provázanost mezi nástroji státních a municipálních veřejných politik.
- Místní nedostupnost služeb nebo sociální práce.
- Nedostatečně vymezené (i legislativně) povinnosti jednotlivých aktérů sociálního bydlení.
- Roztříštěná spolupráce jednotlivých aktérů.

2 základní pilíře sociálního bydlení

1. Současný systém bydlení se státní podporou v podobě dávek (finanční podpora státu při hrazení nákladů spojených s bydlením pro zajištění udržitelnosti bydlení)

- současnost - 2 dávky - příspěvek na bydlení, doplatek na bydlení,
- budoucnost (koncepte SB) – úprava sociálních dávek, sociální práce a sociální služby.

2. Nový systém sociálního bydlení

- Krizové bydlení/ stávající sociální služby typu azylový dům
- Sociální byty
- Dostupné byty

+ sociální práce a intenzivní prevence ztráty bydlení

Výhody Koncepce sociálního bydlení ČR 2015 – 2025 a zákona

- Posilují se práva měst a obcí při realizaci sociálního bydlení
- Sjednocují se a specifikují povinnosti měst a obcí při zajišťování sociálního bydlení a sociálních potřeb obyvatel
- Obce a města získají finanční prostředky na zajišťování a realizaci systému sociálního bydlení (dotace na sociální práci, investiční prostředky atd.)
- Odbourává se neodpovědné jednání a obchod s chudobou
- Posilování prevence ztráty bydlení
- Posilování spolupráce mezi státem, obcemi a dalšími poskytovateli sociálního bydlení z neziskové, církevní i komerční sféry

Cílová skupina sociálního bydlení

- nemá zajištěno (osoba bez domova) nebo nevlastní bydlení (osobní vlastnictví, družstevní podíl), bydlí v nejistém (bez nájemní nebo podnájemní smlouvy) nebo nevyhovujícím bydlení (žije v obydlí, které není zkolaudováno pro bydlení), nebo
- společně s osobami, se kterými je posuzována, vynakládá více než *40% svých započítatelných příjmů* (dle zákona o životním a existenčním minimu, dle zákona o hmotné nouzi, § 9 zákona č. 111/2006 Sb.) na bydlení a zároveň jí po úhradě nákladů na bydlení nezbyde částka vyšší než 1,6 násobek životního minima. Tato příjmová situace trvá nejméně šest po sobě jdoucích kalendářních měsíců.
- Vždy příjmový a majetkový test.

Osoby v bytové nouzi: přibližně 130 000 osob, osoby vynakládající na bydlení nepřiměřeně vysoké náklady: přibližně 389 000 osob.

Zvláště zranitelné osoby

- osoby pobírající starobní důchod či osoby splňující podmínku dosažení věku pro pobírání starobního důchodu dle věku narození
- osoby se zdravotním postižením, tedy osoby pobírající invalidní důchod III. stupně
- domácnosti pečující o nezaopatřené děti
- osoby pečující o osobu, která má přiznaný příspěvek na péči v II., III. a IV. stupni žijící v jedné domácnosti,
- oběti domácího násilí,
- osoby opouštějící školská zařízení ústavní výchovy, zařízení sociálních služeb nebo zařízení zdravotních služeb nebo věznice nebo náhradní rodinnou péči
- lidé diskriminovaní na základě diskriminačních důvodů dle antidiskriminačního zákona

DĚKUJEME ZA POZORNOST!